

Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming

Deskundigheid

Werkt u met ioniserende straling? Dan moet u weten dat sinds 6 februari 2018 de regelgeving op het gebied van stralingsbescherming is veranderd. Het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming vervangt het Besluit stralingsbescherming. Deze factsheet gaat in op de veranderingen voor de benodigde deskundigheid voor het werken met ioniserende straling.

Reden verandering

Nieuwe Europese regelgeving, de richtlijn 2013/59/EURATOM, verplicht alle lidstaten van de Europese Unie hun nationale wetgeving op het gebied van stralingsbescherming aan te passen. Deze aanpassing zorgt ervoor dat alle landen in de Europese Unie met dezelfde eisen rondom stralingsbescherming werken. Sinds 6 februari 2018 moeten de lidstaten de nieuwe richtlijn hebben ingevoerd.

Veranderingen sinds 6 februari 2018

Het nieuwe Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs) kent een systeem van kennisgevingen, registraties, vergunningen en toetsing waarmee de overheid het gepland gebruik van ioniserende straling reguleert. Hoe hoger het risico, hoe strenger de eisen en het

toezicht op de handelingen. Dit wordt ook wel de *graduele aanpak* genoemd die is voorgeschreven door de Europese richtlijn. De graduele aanpak komt ook terug in het vereiste niveau van deskundigheid voor het uitvoeren van handelingen met bronnen van ioniserende straling. Het niveau van deskundigheid wordt bepaald op basis van de taak, de aard van de toepassing en het daarbij behorende risico.

Voor stralingsdeskundigen die namens de ondernemer een rol hebben bij de advisering over en/of het toezicht op het veilig werken met ioniserende straling zijn de taakomschrijvingen uitgebreid en zijn de opleidingseisen toepassingspecifiek gemaakt en verder ingevuld om aan de graduele aanpak te kunnen voldoen.

Deskundigen stralingsbescherming

Rol	BSS Europese richtlijn	Bs Besluit stralings- bescherming	NIEUW Bbs Besluit basisveiligheids- normen stralingsbescherming
 Erkend adviseur op het gebied van stralingsbescherming	RPE Radiation Protection Expert	(A)CD (Algemeen) Coördinerend Deskundige	SBD Stralings Beschermings Deskundige
 Houdt toezicht op specifieke toepassingen en handelingen	RPO Radiation Protection Officer	TD Toezicht- houdend Deskundige	TMS Toezichthoudend Medewerker Stralings- bescherming

Stralingsbeschermingsdeskundige

De naam van de geregistreerd (algemeen) coördinerend deskundige is sinds 6 februari 2018 veranderd in *stralingsbeschermingsdeskundige* (SBD).

Taken en verantwoordelijkheden

De adviserende en toezichhoudende taken en verantwoordelijkheden van de SBD blijven bestaan. Dit geldt voor handelingen waarvoor een vergunning, registratie of kennisgeving is vereist. Daarnaast kan de SBD de taken uitvoeren van een *toezichhoudend medewerker stralingsbescherming*. In dat geval moet hij/zij wel beschikken over kennis van de specifieke toepassing en van het houden van toezicht.

Niveau en opleiding

Het benodigde niveau van deskundigheid van de SBD staat in verhouding tot de aard en zwaarte van de betrokken risico's:

- Voor handelingen waarvoor een complexvergunning of stralingsbeschermingseenheid is vereist of voor door de ANVS aangewezen specifieke handelingen met een aanmerkelijk risico, geldt dat de deskundigheid van de SBD op het *niveau van een algemeen coördinerend deskundige* moet zijn.
- Voor andere handelingen waarvoor een vergunning, registratie of kennisgeving verplicht is, geldt dat de deskundigheid van de SBD tenminste op het *niveau van coördinerend deskundige* moet zijn.

De SBD moet zich registreren. In de Regeling basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Rbs) zijn de eisen vastgesteld met betrekking tot de kennis, vaardigheden en bekwaamheden waaraan een SBD moet voldoen. Opleiding, werkervaring en de gevolgde bij- en nascholing spelen hierbij een belangrijke rol.

Toezichhoudend medewerker stralingsbescherming

De naam van de toezichhoudend deskundige is sinds 6 februari 2018 veranderd in *toezichhoudend medewerker stralingsbescherming* (TMS).

Taken en verantwoordelijkheden

De TMS houdt namens de ondernemer lokaal toezicht op het werken met ioniserende straling. Handelingen die blootstelling van werknemers of bevolking met zich mee (kunnen) brengen, mogen alleen worden uitgevoerd door of onder toezicht van een TMS. De mate van toezicht moet in verhouding staan tot de aard en risico van de handeling.

Bent u bijvoorbeeld namens de ondernemer TMS voor niet destructief onderzoek? Dan kan een hoge mate van toezicht gelden. Dit betekent dat u zelf de handeling uitvoert of ter plaatse aanwezig bent bij de uitvoering van de handeling.

Bent u namens de ondernemer TMS voor minder risicovolle handelingen zoals met bagagescanners? Dan kan een lage mate van toezicht gelden. Dit betekent bijvoorbeeld dat u de situatie ter plekke heeft beoordeeld, schriftelijke instructie heeft gegeven aan de uitvoerend medewerker en oproepbaar bent.

Niveau en opleiding

Het benodigde niveau van deskundigheid van de TMS en de inhoud van de opleiding is afhankelijk van het toepassingsgebied en de daarbij behorende risico's:

- Er zijn nieuwe toepassingspecifieke opleidingen ontwikkeld die de eerdere brede opleiding voor toezichhoudend deskundige (niveau 4a/b, niveau 5a/b) vervangen.
- De nieuwe opleidingen zijn: medische toepassingen, tandheelkunde (basis en Conebeam CT), diergeneeskunde, splijtstofcyclus, verspreidbare radioactieve stoffen, handelingen met van nature voorkomend radioactief materiaal, versnellers, industriële radiografie en meet- en regel toepassingen.
- De verplichting van de ondernemer tot regelmatige na- en bijscholing van de TMS blijft bestaan. Deze moet toepassingspecifiek zijn en worden gedocumenteerd.

De TMS hoeft zich niet te registreren. Wel moet een toepassingspecifieke opleiding bij een door de ANVS (Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming) erkende instelling zijn behaald¹.

Wat betekent dit voor u?

De nieuwe eisen voor de toepassingspecifieke opleidingen gelden voor nieuwe, nog op te leiden, TMS-ers. Deze TMS-ers moeten een passende toepassingspecifieke opleiding volgen die voldoet aan de eindtermen die zijn opgenomen in de Rbs.

Bent u al werkzaam als TMS? Dan moet u regelmatig toepassingspecifieke na- en bijscholing krijgen. De inhoud (en de frequentie) van de na- en bijscholing wordt vastgesteld door de branche- of beroepsvereniging waarin u werkzaam bent en moet minimaal vijfjaarlijks herhaald worden. De branche- of beroepsverenigingen kunnen bepalen dat herhaling vaker verplicht is.

Medisch-radiologische handelingen

Deskundigheid op het gebied van stralingsbescherming is ook vereist voor medisch deskundigen en andere personen die betrokken zijn bij praktische onderdelen van medisch-radiologische procedures. De medisch deskundige moet een opleiding voor medisch-radiologische handelingen bij een door de ANVS erkende instelling hebben behaald. Voor radiotherapeut-oncologen, radiologen, tandartsen en andere medisch specialisten zijn de eisen aan de opleidingen voor medisch-radiologische handelingen vastgesteld in de Rbs. Tandartsen en kaakchirurgen die gebruik maken van een Conebeam CT moeten bovendien de opleiding TMS Tandheelkunde Conebeam CT hebben afgerond.

¹ Of bij een door een andere lidstaat of andere staat die partij is van de Europese Economische Ruimte of Zwitserland erkende of aangewezen instelling of opleiding.

Overgang naar de nieuwe regelgeving

De nieuwe regelgeving is op 6 februari 2018 in werking getreden en kent voor een beperkt aantal situaties overgangsrecht.

Heeft u een diploma van een opleiding tot (algemeen) coördinerend deskundige? Dan geldt dit sinds 6 februari 2018 als een diploma voor stralingsbeschermingsdeskundige.

Heeft u een diploma van een opleiding tot toezichthoudend deskundige (niveau (algemeen)coördinerend deskundige, niveau 4A/B, niveau 5A/B)? Dit geldt sinds 6 februari 2018 als een diploma voor toezichthoudend medewerker stralingsbescherming en is geldig voor alle toepassingen. De ondernemer draagt er zorg voor dat de toezichthoudend medewerker stralingsbescherming regelmatig toepassings specifieke na- en bijscholing krijgt.

Meer informatie

Het Rijk faciliteert ondernemers, vergunninghouders, deskundigen en eindgebruikers met diverse communicatiemiddelen in een toolkit, waarin meer informatie staat over de nieuwe regelgeving stralingsbescherming. Zie: autoriteitnvs.nl/stralingsbescherming. Heeft u specifieke vragen of wilt u meer informatie? Neem dan contact op met de ANVS.

Juli 2018

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met partners binnen het Rijk, bedrijfsleven en deskundigen die werken aan stralingsbescherming. Aan de inhoud van deze factsheet kunnen geen rechten worden ontleend.